

[Transcript] Studio N / Jaká tajemství odhalují tající ledovce

V nové sportem nabitě O2TV teď můžete sledovat i ty nejlepší filmy, seriály a dokumenty z HBO Max. A díky O2 poslouchat i tento podkást, jeho jsme generálním sponzory.

Inteligentní síť O2

Je pondělí 28. srpna posloucháte studio N, tady je Filip Tytlovach.

Dnes o tom, jaká tajemství odhalují tající ledovce.

Hradostí

Letovci v Bolívii nedodržují plan stanovený vědci, vězí daleko rychlý.

Na tomto svahu hory čokalta já býval ještě nedávno 18.000 let starý massif ledu se stejným jménem.

Teď to už jen tají zbytky jarního sněhu.

Jedním z alarmující důsledku globálního oteplování je tání ledovců.

A to nenětěch mořských, ale i těch horských.

A úbytek masy zmrzlé vody začíná odhalovat, co se dekády skrývalo pod zmrzlým povrchem.

Jaká tajemství se začínají odkrývat? A jaké dopady? Má tání ledovců na životní prostředí.

Budu se ptát Anity Haas Mejrówé ze zahraniční redakce deníku N. Anitovítej, ahoj.

Ahoj, Filipa, a zdravím posluchače.

Tak co se obivuje v těch tajících ledovcích?

Tající ledovce od toho odkrývají v spoustu, ale co vlastně nejvíc je takové, asi překvapivé nebo šokující,

je, že se tam odkrývá docela dost lidských ostatků.

Ok, takže dnešní díl bude horor, já se zmyslil, že co odkrývá za překvapení, že to znamená tak pozitivně,

to není asi úplně příjemné překvapení teda.

No není, není. A když se teda pomene to, že to může mít nějakou výpovědní hodnotu třeba o nějakých historických dobách,

nebo to třeba uklydnit ty pozůstalé, kteří často je několik desítek let čekají na správu,

co se vlastně o těmi jich blízkým, co se tam stratili, stalo. Mimo to je to vlastně docela, může to být docela horodový zážitek.

Kromě toho, že to vzniká ještě kvůli globálním oteplování, ale k tomu se ještě dostaneme.

To je další vec.

Kde se ta pohřešovaná těla objevila na posledy?

Bylo to v minulem týdnu, bylo to v Rakousku.

A tam vlastně hrští turisté objevili ostatky horolesce.

Zajímavé na tom je, že se to stalo po druhé během docela krátké časovém horezontu,

kdy vlastně na stejné mledovci v Rakousku našli během dvou měsíců už druhé ostatky horolesce.

Pokud se nepletu v tom posledním případě to bylo celé tělo, které bylo zakonzervované,

a v tom předchozím případě šlo o nějaké kosti a nějaké osobní věci.

Teda je pravda, že i v tom posledním případě našli nedaleko toho zesnulého horolesce

i jeho batoch, kde dokonce byli i zachovalé jeho osobní dokumenty.

Ale v obu těch dvou případech vlastně Rakouská policie, s tatovtyrských opách,

Rakouská policie ještě nepotvrdila jejich identitu a vlastně musí je podrobit té studie NA.

Když takhle připondělku rozebíráme tohle morbidní téma a když mluvíš o tom,

že to tělo třeba jedno bylo zakonzervované včetně trá těch věcí,

tak v jakém stavu ta těla v tomhle prostředí soudá se identifikovat, co to bylo zalidit,

říkáš teda, že asi prostřední stvím DNA, ale co vlastně dělá to tělo v tom ledovci?

Já jsem v článku citovala jednoho odborníka, jednoho glaciologa, který tvrdil, že v podstatě zaujčtých podmínek to tělo v tom mraze a v tom ledu může zůstat velmi dobře zakonzervované. Samore mě není tak, jak nestane se tak vždy, někdy tam zůstanou jenom určité části, kosti, ale často se to taky dít, jak si říkal pod lete studie NA, co už se dokážu představit, že asi bude nějakým srovnáním s příbuznými nebo tak, a nebo třeba i ty jeho dokumenty, jeho věci, které se asi dej nějak identifikovat s příbuznými, kteří třeba věděli, co mělo na sobě a tak dále.

Když si říkala, že to může mít trochu pozitivní dopad, když se teda bavíme o tomhle tématu, tak dochází třeba podlouhé doběk objasnění některých případů pohřešovaných lidí, dochází třeba k tomu, že jak říkáš, některé rodiny se konečně a spoň dozvíjí pravdu o tom, co se stalo jejich příbuznému?

Je to tak, protože zatím se tady ty dva případy, o kterých jsem mluvila, tak to se týkalo jednoho konkrétního ledovce v tyroských alpách, a to se týká mnohem většího prostoru, když teda vzůstřeme v Evropě celých alp. To celá dost podobných nálezů, nejen teda ostatků lidských, ale například vrak letadla, nebo různé věci, byly nalezeny i v švícarských alpách, hlavně poblíž cermatu, poblíž materhornu, což je taková emblematická hora, je třeba jí můžeš najít v vlogu Toblerone, tak tam právě to nachází. Spoustu těchto ostatků.

A v podstatě takhle, jenom v alpách se za minulé 100 letí stratilo asi 300 lidí. A ve většině případu se předpokládá, že ti lidé zahynuly, bře tev hory, jak všichni víme jsou nevyspytatelné, člověk může zahynout i připrochásce v krkonoších.

Takže to počasí je velmi nevyspytatelné.

Takže ono se předpokládá, že ti lidé, kterými zely jsou po smrti, ale samozřejmě dokáže si představit, že když 40 let nevíš, co se s talostvím příbuzním a pak to zistíš, tak můžeš dojít kurčitému nějakému smíření asi může to pomoci. Nejenom v krkonoších teď se vzpomínám na tu spoustu případu, a to se tady netíká ledovce, ale Čechů, kteří zemřeli v Tatrách, nebo si je mě to stalo ve slovenských Tatrách.

Říká se to.

To si myslím, že není naše úplně dobrá vyzitka, jakoby směrem k slovákům, ale když se dostaneme k tomu, co řešíme teď, tak je tohle vzrůstající trend, že se objevují ta pohřešovaná těla na těch ledovcích, nebo v těch ledovcích, které tady.

V podstatě se to tak dá říct.

Samaře mě nedá si říct, že by se tam nějaká těla, nějaké věci po těch horolestích objevovali den o deně.

Pořád je to více méně radita,

ale když si vezmeme, že na jednom stejném ledovci se objeví během ani ne dvou měsíců, asi šesti týdnů, dva stracení lidé a v těch švícarských alpách se takových nálezů za posledních, a teď nevím přesně, ale jdeme tomu posledních deset let,

ich tam bylo třeba kolem deseti takových nálezů
a je ich vlastně čím dá tím více.
Takže se to v podstatě dá se to spojit,
nebo tě lidé, které jsem citovala v tom článku,
to dokáží spojit s tím úbytkem toho ledu,
který je prokazatelně výsledkem klimatických změn
na globálního oteplování,
protože opravdu ten led ta je rychle,
a čím rychle, ta je tím více těch tajemství
a zahynulých horlesců může odhalovat.
No a to přepokládám, že to odhalování se děje náhodou,
že to asi nejčastě je obivý turiste, kteří tam chodí.
Nepředstaví si, že třeba policji asi uvidomí,
že má spoustu případu, které ještě nevyšetřila
a tak se prochází po ledovcích,
jestli náhodu tatele nejsou tam.
Ne, ne, ne. Vlastně všichni ty případy,
které jsem změňovala v článku,
tak všechno bylo objeveno náhodou.
Vlastně to byli turisté,
kteří chodili po vysnačených cestách,
nebo i někteří, kteří sly po staré cestě,
která už nemala využívaná a prostě na hajku,
nebo na nějakého vysoko-horské trase turistické.
Vlastně to ani není nějak,
samaže mě je to vysoko,
v vysokých horských polohách nadmořských,
ale myslím, že ty v tom Rakousku byli třeba
kolem dvoutisíc metrů nadmořem,
což není zastak moc v tom Švícarskou,
je to trochu, bylo to trochu více,
ale jsou to vlastně místak,
kam chodí podstatě docela běžní turisté,
milovnící hor, není to,
jako když někdo leze na Mount Everest,
což k tomu se možná,
a ještě dále dostaneme?
No, a nejenom chodí, ale taky chodilo už
jako za pradávna,
protože třeba nejznámnější Evropskou
přírodní mumí je E.C.,
tak zvaný ledovcový muž,
který žil někdy mezi roky 3400 a 3100
před naším letopočtem,

a tohle tělo bylo nalezeno v roce 1991,
1991 zhruba 100 km západně,
od toho nejnovějšího nálezů
straceného Rakouského Horala,
o kterém si mluvla
v E.C. alpách na hranice mezi Rakouskema itáli.
Jak strátila se vlastně dneska objevují
na povrchu těch tajících ledovců?
Ležel víc než 5000 let zmrzlý
v odlehlém Horském Průzmiku.
Dnes je navěky uložený v mrazničce,
která se stala jeho hrobkou.
Muž z ledovce,
zmrazená památka z doby kamene,
nejstarší dosud nalezené dokonale
uchované pozůstatky prehistorického člověka.
Je to přesně tak, jak říká,
a stalo se tak stejně tak jako v těch nedávných objevech,
že dva turisté v tom roce 1991
šli na piší túru poledovci mezi itáli a Rakouském
a našli nějaké tělo a stejně tak jako tě ostatní
předpokládali, že jde o tělo člověka,
který se stratil v hrach uplynulých
10, 20, 50, 100 letech
a k tomu tak i přistupovali tě vyšetřovatela
a policisté, kteří to tělo vyprostili.
Tělo ale vypadalo jinak, než obvykle.
Nebyli na něm vidět prakticky žádné známky
rozkladu, kůže a měkké tkáně byly vysušené mrazem.
Ruce, chodidla, dokonce i oční bulvy
zůstali nedotčené.
Horský vzduch a let proměnil tělo v mumii.
Odborníc si došli k závěru, že jde o tělo,
které mnohem, mnohem starší, jak si říkal,
nějakých těch 5000 let.
Což je ale naprostá rarity, protože
vškeré ty případy, které jsem popisovala,
tak to jsou lidé, kteří tam právě
se v těch horách vyskytovali v rámci posledních 50 let.
Při vyzvedávání ostatků záchranáři
začali nalezat neobvyklé předměty.
Kousek koženého oblečení, ručně spletený provaz
a nůž zčepelí z pazourku.
Toto určitě nebyl obyčejný turista.

No tak ono taky uvidíme, až ty ledovce
rozstají úplně, proto se jen taky jednou stane.
Kde všude se to děje? Kde všude tají horské ledovce?
Tak horské ledovce,
kterou vnosí říct tají úplně po celém světě,
mě jen horské, ale i ty, které jsou v moři na pohlech.
A tento fenomén je velmi
palčivý, například v Himaláji,
kde je turismus také
plměrně rozšířen.
A kdy se vlastně za posledních 100 let
stratilo podobně, jako v Alpách, také asi 300 lidí.
Takže se stejně tak, jako v Alpách předpokládá,
že jsou, že jsou po smrti.
Ale tam je to o trochu složitější,
než v Alpách. V zásadě to kulite
nadmorské výšce,
tedy, že to vyprošťování těch ostatků
je složitější a také i dražší.
Ty se změnila před chvílí Mount Everest,
že se k tomu ještě dostaneme, to se tím myslela.
To je ten ledůvod?
To je tento důvod, protože
ono ten Mount Everest má svá specifika
v tom, že už těch horolesci,
kteří se na to připraví,
je což je samozřejmě mnohem
náročnější trasa,
než jsou trasy v Alpách,
tak ty horolesci se na to připraví i mentálně,
že ta smrti je tam velmi jako na blízku,
je to velmi jako náročný výlet.
Tam je to vlastně běžné.
On je už vypočítá s tím,
že tam na nějaké ostatky
zmrzlé kolegy narazí.
Ale ten fenomény vlastně
už tak běžní, že některá ta těla
se stávají vlastně takovými orientačními body
v té velmi kruté krajíně.
A takvím případem byly takzvané zelené boty.
A to byl horolesec,
který zahynul, když tuším,
že opočíval pod nějakým převysem.

A podle fotek, co jsem teda viděla,
což mi docela šokovalo,
že jsou veřeně dostupné na vykypedy,
je tady ten horolesec v ifocen,
kde má zavalenou půlku těla nějakým kamenem.
A vlastně ty jeho nohy s těmi zelenými botami
čnají vlastně do trasy,
kde vlastně spousta lidí odpočívá,
a před tím finálním výstupem na tu špici,
to ho mám z Everestu.
A oni pocitě nebyli schopni,
a myslím, že tam ležil asi 20 let,
pokud tam neleží do dnes.
A vlastně ty lidé si orientoholy
podle těch jeho zelených bot,
které byly velmi markantní v té krajině.
Pro nás asi ty předpokávám,
nejseš horal, a stejně jako já,
tak pro nás to asi neprzedstavitelné,
ale ty lidé prostě s tím počíteli.
Tyka se spekuluje,
jestli ho nepřesunuli,
ale vlastně nepálské úřady to nepotvrdili,
takže je možné, že tam pořád je.
Jo, já nejsem horal,
jakože že by ho přesunul,
jakože z něj udělali nějaký jiný bot.
Spíše, že by ho přesunuli nejakej klidnější místo,
kde prostě by ho tě lidé nemusili překračovat na té cestě.
Ale to je strašný.
Je to štět, ale to přišer.
Když se teda pokusíme ještě dostat s tém Morbidity,
spátky nějakým jenem veselějším tématu,
tak jsou to jenom těla,
nebo ty tající ledovce odhalují i jiná tajemství,
krmě zelených bot, které?
Tak mimo to, jak říkáš,
mimo to těla to odhaluje i věci,
které tam za sebou lidé nechávají například odpadky.
A protože prostě v těchto krajinách se ty odpadky nechávají,
které následně při přikryje ten stýjnich alét,
ale jak toto je,
tak prostě ty letite odpadky vyplouvají na povrch.
Takže se dáží, že jsou to tajemství

i různé zapomenuté předměty,
a tak dále.
Takže to ukazuje nejenom,
že se nestaráme o přírodu v tom globálním měřítku,
ale když jsme taky prasatá, necháváme tam odpadky.
Jsme jen tím hlavním důvodem pro tředovce tají,
jak jsem říkali, pro kazatelně klimatická změna.
Jak se obecně mění ty evropské masivy?
Tak aby jsme se vrátili zpátky,
jak říkáš, do alb, do Evropy,
tak vlastně ten úbytek toho ledu
je v posledních letech alarmující a věci upozornují,
že pokavedc bude pokračovat ten úbytek,
to tání v aktuálním tempu,
tak je možné, že dokonce sto letí
vlastně alpi mohou přijít o polovinu nely,
možná o všechny svoje ledovce,
což by ale pro krajinu Evropskou
byl velmi zásadní změna,
protože ty tající ledy
a ten sní, který se tam hromadí,
je následně tajé takteči do údolí,
takže zavodního řeky jako erín,
například a dunáji.
Samoře mě od té vody se potom
odví lodní doprava,
ochlazování různých elektráren
v život v těch řekach,
pokavedc se oteplí ta voda
tak hnou ryby
a má to spoustu takových dopadů
na ten náš život
v tom údolí.
Je to vlastně velmi alarmující.
Ale to jsou vlastně výpočty,
které jsou trochu starší
tět nevím několik let
ale vlastně letošní červenec
myslím, že byl pro Švýcarskos
na ty jeden, kde právě
jsou ty obří ledovce
zejména, tak pro mě
Švýcarsko zaznamenou jeden z nejteplejších
a nejsuších červnů

v dějnách měření
takže se budou dát nová měření
myslím říkali, že dokonci srpná
na začátku někdy vzáří,
které mohou přijí z další nové poznatky
ve výsledku, to je iště možná rychle
a možná budeme ještě velmi nepřimně překvapení
A pak už nebude potřeba odhalovat žádné tajemství
protože si tu přírodu zničíme na to,
že už před námi nebude mít co skrývat
Mostem děšní epizody byla Anitáhá Smejí Zrováze
zahraniční redakce redníku N
Anitomosti děkuju a měch se hezky, ahoj
Děkuju za pozvání a
doufám, že to nebolo moc porvidní
Kdo u appelle soci cmev
Spokojitý
Zobrkou
A co bysteintense
Zopr sergeant

Naučte se doma pěstovat mikro-greens nebo si poslechněte inspirativní rozhovory vedene dvTv.
9. září na Eon Ecofestivalu v Kasárnách, Karlín.

Stub je zdarma program na eon.cz.cz Lomeno Ecofestival.

A teď už jsou na řadě správe, která by vás dneska nemíli minout.

Žoldnéry z Wagnerové skupiny zůstanou v Bělorusku, bude je tu až deset tisíc, prohlásil běloruský
ríder Aleksandr Lukaschenko podle agentur, tvrdil, že prigožina, který zemřel popádu letadla,
varoval.

Tři ukrajinčtí piloti zahynuli připáteční srážce dvou cvičných letou nů L-39, albatros Československé
konstrukce v řitomírské oblasti, v centrální části Ukrajiny.

Izraelský letetský útok vyřadil z provozu mezi národní letiště v Alepu, tvrdí to sirské ministerstvo
obrany.

V táček istánu při silných deštích zahynulo nejméně 13 lidí, informují o tom média s odvoláním na
prezidentskou kancelář.

A ministerstvo kultury rozdělovalo peníze na obnovu kulturních památek bez cílu a často
netransparentně, uvedl to nejvyšší kontrolní úřad, celko věšlo o 2,5 miliardy korun ze šesti
konkrétních programů.

A na závěr, ještě jízlivá poznámka, do dnes jsem byl přesvědčený, že je šef Wagnerové skupiny
Jevgenii Prigožin po smrti, ale právě přistála správa, že to oficiálně potvrdili ruští vyšetřovatelé.
Teprve teď začínám mít pochybnosti.

Zaslyšenou zítra.

Berlín vyrazí v sobotu 9. září speciální kulturní vlak.

7. Vagonu navídne ve spolupráci s festivalem United Islands of Prague, Parádní kulturní meni.

Ato čtyní Jaroslava Rudiše, unikájní Amplact set skupiny MIDI a první česko-nimecký kabaret.

Berlín její zde nekončí, pokračovat se bude na slavnostech občanské společnosti Birgrfest.

[Transcript] Studio N / Jaká tajemství odhalují tající ledovce

Vstup je zdarma. Více na www.dasfest25.cz.